СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 279. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 1-го грудня 1939. No. 279. Jersey City, N. J., Friday, December 1, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ХОЧЕ РЯТУВАТИ ФІНЛЯНДІЮ

ВАШИНГТОН. — Секретар Кордел Гол зголосив готовість Америки посередничити між Советами і Фінляндією, щоб відвернути між тими двома державами мілітарний конфлікт. Про це повідомив Кордел Гол Москву, через американського амбасадора в Советах, кажучи в ноті, що „Америка зустрілаб з великим жалем поширення военного конфлікту", а також, що „американський уряд радо згодиться жертвувати свої услуги для мирного полагодження цього конфлікту, коли згодяться на це обі сторони". Москва пропозицію з обуренням відкинула.

ПРИЗНАЛИ ФРІЦА КУНА ВИНУВАТИМ.

НЮ ЙОРК. — Велика лава присяглих суддів, після восьмох і пів години нарад, проголосила в суді присуд на Фріца Куна, в якім узнала його винуватим пятьох точок із десятьох, що закидав йому прокуратор. На основі того присуду суддя Валас незадовго означить висоту кари. На основі формальних законів найвища кара за ті проступки може виносити 30 літ. Проступки, які загнали у такий клопіт провідника американсько-німецького Бунду, були ті, що він виплатив з організаційних фондів поверх $700 на перевіз меблів одній жінці, Флоренс Кемп, а також те,, що $500, які Кун мав нібито виплатити за адвокатську оборону, та які втягнув до розходових книжок, показалося, що він адвокатові не виплатив. Кун оборонявся тим, що Флоренс Кемп звернула йому гроші і він їх втягнув назад до організаційних книжок. Та згадана жінка на розправі зізнавала проти Куна і сказала, що це брехня, і що вона тих грошей йому ніколи не звернула. Не помогло Кунові і те, що він, як безоглядний лідер в своїй організації, мав ніби право розпоряджатись фондами так, як йому вподобалось. Присуд Кун приняв по „військовому" і коли його приголошено, він навіть не здрігнувся.

ДАЄС ПРОМОВЛЯЄ НА ВІЧУ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — На масовім вічу в Медісон Гардені в Ню Йорку промовляв конгресмен Даєс, голова комітету розслідів неамериканських активностей. Він говорив, що в Америці є багато ріжних комуністичних, фашистівських і націістичних організацій, які стараються підкопати американську правлягу систему. Не шкодилиб ті впливи з Европи, колиб так Европа могла похвалитися, що в неї є кращий устрій ніж в Америці, говорив Даєс. Та практика виказує, що в той час, коли европейські краї корчаться в диктатурах і крівавляться у війнах, Америка всетаки має найкращий устрій на світі. Бесідник нагадував слова першого президента Вашингтона, щоб Америка охоронялась від чужих впливів. Своє вістря Даєс звертав головно проти комуністів, які в Америці мають зпосеред перевертних груп найбільші впливи й тому є найнебезпечніші.

ГОТОВІ ДО ПОЛІТИЧНИХ РОЗПРАВ.

ВАШИНГТОН. — Головний прокуратор Мурфі заявив, що його департамент має вже готові слідства всіх важніших чужих агентів, які працюють для чужих держав, або займаються перевертною роботою в Америці. Їх будуть потягати окремо, без галасу і без шкідливої попереджаючої газетної пропаганди, щоб не скривдити декого з них і не позбавити його чести, ще поки відбудеться розправа.

АМЕРИКАНСЬКИЙ МАЙОР ПРО НІМЕЧЧИНУ.

НЮ ЙОРК. — Американський аташе при амбасаді в Берліні, майор Блек, тепер вернувся додому і газетярам сказав, що в Німеччині нема такого розколу, як це дехто в газетах малює. Нарід зединений; він страшенно боїться другого „Версаю", бо вірить, що це булоб кінцем Німеччини. Також нарід вірить, що це інші народи напали на Німеччину і спровокували війну. Обмеження ріжних продуктів дуже великі, говорив майор Блек, але запасів ріжних продуктів Німеччина має багато. З американцями німці поводяться чемно. Він говорив, що в часі польсько-німецької війни був на фронті і переконався, що неправдиві є вістки про „звірства" німців, походнювані над польською людністю. Польська людність була дуже здеморалізована, говорив він, а німці кормили цивільне населення, щоб не голодувало.

КАЖУТЬ, ЩО БРАК У НІМЕЧЧИНІ ГАЗОЛІНИ.

ВАШИНГТОН. — Департамент торговлі на основі обчислень приходить до висновку, що в Німеччині таки небаром буде великий брак основних продуктів, потрібних до ведення війни, головно газоліни. Совети не дадуть їй того, бо їм самим не вистарчає для своїх потреб. Німеччина пробує виробляти ті продукти з гугля, але її фабрики штучної газоліни ще дуже нерозвинені.

ДРУГИЙ „ДЕНЬ ПОДЯКИ"

ПЛИМУТ. — Мешканці старого містечка Плимут святочно святкували старий „День Подяки", не звертаючи уваги на пересунення дати тиждень наперед. На основі переказів, це в тім містечку перший раз святкували старі імігранти, „пільґрім фатерс", „День Подяки", в часі якого головною їх їжею був індик і приправа з гоґодзів (брусниць) (кренбері). Минулого четверга Плимут прибрався на середньовічний лад і влаштував масовий спільний обід, на який 46 губернаторів прислали харчеві специяльності зо своїх стейтів.

Святкували цей другий „День Подяки" деякі люди і по тих стейтах, що приняли зміну і вже раз його святкували.

ДЮІ ЗАЧИНАЄ ПРЕЗИДЕНТСЬКУ КАМПАНІЮ

НЮ ЙОРК. — Окружний прокуратор Томас Дюі, який вславився боротьбою з рекетірами, відкрив на 42 вул. ч. 100 Іст свою пропаґандну кватиру в ціли здобуття напред републиканської кандидатури, а опісля, коли вдасться, становище президента Злучених Держав Америки. При відкритті його кватири було чимало чільних політиків.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ЗА ПРИТЯГНЕННЯ БИЗНЕСУ

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія створив окремий комітет, якого завданням буде притягати до Ню Йорку бизнес з інших міст.

НІМЕЦЬКА ПРОПАҐАНДА ЧЕРЕЗ СИБІР

Почтовий уряд каже, що в Америці одержано останніми часами багато летючок з німецкою военною пропаґандою, що були вислані через Сибір, щоб виминути англійську бльокаду.

МІЖ ЗЛОЧИНЦЯМИ

Діти, що верталися зо школи, знайшли в одному домі в „Малій Італії" міста Ню Йорку тіло застріленого чоловіка. Поліція ствердила, що невідомі їй справники вбили вистрілами з револьвера Джозефа Пішителя, що був недавно тому засуджений за підроблювання грошей. Поліція не знає, чи це пімста інших злочинців, чи якась траґедія на романтичному тлі.

НЕ ДІСТАЛИ ДОПОМОГИ, ОБКИДАЛИ КАМІННЯМ РАТУШ

Поліцаї, що стояли на сторожі коло міського ратуша в Ню Йорку, заарештували двох людей, що кидали камінням у вікна ратуша. Поставлені перед міський суд, арештовані призналися, що в цей спосіб мстилися за те, що не дістали від міста допомоги. Перед виданням присуду суддя казав розслідити, чи вони мають право до допомоги. Вони наробили місту шкоди на 20 долярів.

„НАЙСКОРІШІ" ФОТОГРАФІЇ

Учені Мінесотського університету зняли низку світлин, котрі вони називають найскорішими фотографіями. До зняття кожної з цих світлин вжито часу одної стоміліонової частини секунди.

РОЗБИВСЯ БОМБОВИК У КАНАДІ

Коло Белвила, в канадійській провінції Онтаріо, розбився бомбовий літак канадійської летничої служби. У випадку згинули всі 4 військові летуни, що були в літаку.

НЕ ВІЛЬНО КУРИТИ В СОБВЕЯХ

Нюйорська поліція почала на домагання міського департаменту здоровля кампанію проти людей, що курять у підземних залізницях. 609 осіб, переловлених на куренні в собвеях, поставлено перед міські суди й покарано грошевими карами. Карано теж за плюття в підземних залізницях.

ВБИВСТВО ЗА КОВДРУ

Алфред Робинсон, 62-літній робітник на допомогових роботах коло Флинту, Мішіґен, посварився зо своїм довголітнім приятелем, 60-літнім Гарвієм Гойоном, за спільну ковдру, котрою оба накривались, і пострілив його смертельно з рушниці, а потім убив себе.

КЛОПІТ УРЯДУ З БОБРАМИ

Пара бобрів, що належать до звірят, котрих закон захороняє перед вимертям, заложили собі гніздо коло тами для пстругів, що її виставив рибний департамент нюйорського стейту в потоці Киндерґук. Як департамент рішився вбити бобрів, щоб урятувати ґату, Нюйорське Природниче Товариство згодилося заплатити кошти перенесення бобрів на інше місце.

УРЯД БУДУЄ ХАТИ.

Подібно, як в Німеччині, уряд будує нові хати для робітників по містах і в Новій Зеляндії. Будує річно по 5 тисяч дуже вигідних хат. Такі хати можна винаймати, платячи від 4 до 9 долярів тижнево. На такі хати такий великий попит, що не встигне уряд яку хату збудувати, то вже її хтось винаймив.

ЯК „ВІЙНА З ІНДІЯНАМИ"

ПАРИЖ. — Военні кореспонденти описують теперішню війну на німецько-французькім фронті як таку, що колись велася в Америці з індіянами. Хоч стоять проти себе міліонові армії, то военна руханка полягає в тому, що тут і там висуваються патрулі, яких властиве завдання підглянути, що діється на противному боці, де є яке укріплення і скільки там є людей. Але й таке „підглядання" не легка річ, а навпаки, дуже небезпечна. Крім цього воно може кожного дня перемінитись у справжню боротьбу, в якій візьмуть відразу участь сотні тисяч жовнірів.

ЗАТОПЛЕНИЙ КОРАБЕЛЬ ПОЛЬЩІ.

„Пілсудскі", польський корабель, що його затопили німці, та його капітан Станкевіч.

СТАЛІН ВІДБУДОВУЄ ЦАРСЬКУ РОСІЮ

ПАРИЖ. — Таке доказує відомий французький журналіст Пертіна. Твердить, що хто приглядається критично до теперішньої політики Кремлю, той не може не побачити в посяганнях Сталіна на Естонію, Латвію, Литву, атепер на Фінляндію. Це ніщо інше, а тільки відбудова давньої російської імперії. Навіть ті з білоґвардійцв, що є найзавзятішими ворогами большевиків, є тепер з червоною армією. Басарабія буде черговим завданням Сталіна. Тут великих труднощів не буде, бо так є, що прилучення цеї цемлі до Румунії не було по правді ніколи ніким ратифіковане. Діставши Басарабію, піде Сталін підбивати „дружнім" шляхом Болгарію, втягаючи її цілковито у сферу советської політики.

НЕ БУДЕ ВОЮВАТИ З СОВЄТАМИ.

БУКАРЕШТ. — Румунський міністер загранічних справ, Ґафенку, заявив, що між Румунією і Советами є спокій. І підкреслив, що яка доля не стрінулаб обидва краї, вони з собою воювати не будуть. Та зазначив, що й Совети є певно такої думки. При тому Ґафенку заявився проти мадярських ревізіоністичних домагань, що, як відомо, змагають до того, щоб Мадярщина дістала назад Трансильванію, забрану їй Румунією по першій світовій війні.

ВІЧНО НЕ ДЕРЖАТИМЕ ЗАГАРБАНЕ.

БУДАПЕШТ.— Так говорив мадярський міністер заграничних справ, Чакі, відповідаючи румунському міністрові Ґафенкові. Заявив, що тріянонський мир, на підставі якого Румунія загарбала Трансильванію, є несправедливістю, з якою тепер не погоджуються невтральні держави, а також і ті, що між собою воюють.

НІМЕЧЧИНА ОСТЕРІГАЄ РУМУНІЮ.

БЕРЛІН. — Німецька преса остерігає Румунію, що вона може вдержатись тільки тоді, коли вестиме таку політику, що має у своїй основі дійсно доброзичливі відносини до Німеччини.

СОВЄТИ ЗРИВАЮТЬ З ФІНЛЯНДІЄЮ.

МОСКВА. — Совети не тільки зірвали дипльоматичні зносини з Фінляндією, але наказали своїй армії й фльоті бути готовими до нападу на Фінляндію. Советський премієр Молотов заявив, що Совети далі не зноситимуть „нестерпних відносин" і „фінської ворожнечі". Він поставив Фінляндії ультимативне домагання змінити негайно уряд, бо зо старим урядом Совети не будуть далі переговорювати. Усе те прикрите тим, що советська територія загрожена, зокрема, що є загрожений Ленінград.

НЕМА ДОБРОЇ ВОЛІ У СОВЄТІВ.

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінський уряд доказує фактами, що з його боку зроблено все можливе, щоб дійти до згоди з Советами та зробити те, що є дійсно потрібне для забезпечення Советів, зглядно Ленінграду. Тепер залежить від Советів, чи вони хочуть піти на згоду, чи вимагають ліквідації Фінляндії як незалежної держави.

НОРВЕҐІЯ ПРОТЕСТУЄ.

ОСЛЬО (Норвеґія). — Норвезький уряд запротестував проти британської бльокади німецького експорту, яка охоплює також і невтральні кораблі. Норвезький міністер заграничних справ заявив, що того роду бльокада не є згідна з міжнародним правом.

ЯПОНІЯ ДУМАЄ КОНФІСКУВАТИ КОРАБЛІ АЛІЯНТІВ.

ТОКІО. — Японський уряд не погоджується з британською бльокадою Німеччини, що не допускає невтральним державам вивозити товари з Німеччини. І застановляється над тим, чи у відплату не конфіскувати Японії на Далекому Сході англійські й французькі кораблі, що привозять чи вивозять товари.

НІМЦІ З ТИРОЛЮ В ТАТРАХ.

КОПЕНГАҐЕН. — Доносять, що німецький уряд береться забирати тирольських німців, що є під італійською владою, до карпатських гір, зокрема до Татр, у щойно здобутій Польщі.

ВІЙНУ ЗАВИНИВ ТІЛЬКИ ГІТЛЄР.

ЛОНДОН. — Так відповідає англійський уряд на закид німецького уряду, що нову світову війну викликала Англія. Він каже, що Гітлер був рішився на війну, і тому мирові заходи Англії нічого не помагали.

СІКОРСКІ ПРО „НІМЕЦЬКІ ВАРВАРСТВА".

ПАРИЖ. — Ген. В. Сікорскі, премієр нового польського уряду, запротестував проти „дикунств", яких нібито допускаються німці на польських землях, особливо західніх, що є тепер під німецькою окупацією. Каже, що Польща під німцями стала „краєм мучеників". Заповів, що буде видана „Біла Книга" про згадані німецькі „злочини".

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГРА З БОЛЬШЕВИЗМОМ

Якийсь час тому серед невтральних держав Европи, з котрих майже кожна є невелика, пішов острах, що, мовляв, Німеччина збирається пробиватись до Франції через їх території. За якийсь час усі ці побоювання втихли й Німеччина проголосила, що це все була фальшива гра Анґлії. В це пояснення багато людей справді повірили. Почалася морська кампанія Німеччини проти анґлійської плавби, що самою величиною своїх жертв стягає на себе майже всю увагу світу.

Тимчасом поза цим фронтом діялися й діються речі, які певно мають велике значіння для висліду війни й будучности світу. Від найкращих европейських кореспондентів прийшли потвердження вісток про наміри Німеччини нападати на невтральні краї. Кажуть, така офензива крізь невтральні краї вже й була вирішена щодо дати, але в останній хвилині німецький штаб завагався. Серед вагань остаточно перемогла думка фон Рібентропа, щоб Німеччина постаралася наперед приєднати до себе невтральні країни в північній Европі й на Балкані, а тимчасом приготовитися до замирення з Анґлією при помочі піднесення страшка большевизму.

Плян, кажуть, полягає в тому, щоби показати Анґлії, що ведення дальшої війни може піднести перед світом марево справжньої небезпеки світу, большевизму. Німеччина думає, що якби цю небезпеку представити Анґлії як правдиву, то Анґлія зрозуміє, що вона може удержати панування над своєю імперією не дорогою розбиття Німеччини, відбудови Чехословаччини, Польщі, Австрії, але дорогою порозуміння з Німеччиною.

Згідно з цим пляном Німеччина тепер береться підбехтувати большевицьку небезпеку. Всяку антибольшевицьку пропаґанду в північних і в інших краях Европи здержано. Дозволяється там большевицькій пропаґанді запускати коріння, щоб Лондон і Париж могли побачити, що це справжня небезпека. Німецькі літаки кидали недавно комуністичні летючки на Париж.

Німеччина піддержує далі Росію в її поході проти Фінляндії, як піддержувала її в поході на Західню Україну. Протибольшевицьку пропаґанду в Німеччині теж здержано, а зате підбехтується большевицьку пропаґанду в демократичних країнах.

Усі признають цю нову політику Гітлера великою несподіванкою. Одначе щодо її вартости, сумніваються, чи досягне вона своєї цілі. Передовсім уже нині робить вона враження кроку людини очайдушної, кроку людини, котрій здається, що її справа вже страчена. Противники Гітлера не сумніваються, що першим, хто від цеї політики потерпить, буде самий Гітлер.

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ

(Подане тим, котрий щойно недавно опинився поза межами Советів).

Воєнне положення було дуже неясне аж до 21. вересня. Німці облягали Львів, одначе на північний захід від Львова, в янівських лісах, була велика маса польських військ, які постійно нападали на українські села та вистрілювали свідомих селян. У селі Жорниськах застрілили 20 селян і 2 жінки, що несли їсти українським міліціянтам. Польська артилерія обстрілювала такі українські села, як Рясна Руська, Домажир і інші та палила їх запалюючими ґранатами. Так було, що українські села творили міліцію, щоби передовсім боронитися перед нападами польських дезертирів і мародерів, що сиділи по лісах і нападали на українські села, стріляли і грабили селян. Місцеві поляки відгрожувалися українським міліціянтам, мовляв „бендзє дужо шубєніц". І дійсно так було, бо пізніше, як прийшли большевики, то вони карали українських міліціянтів як „фашистів".

Назагал можна сказати, що німецьке військо ставилось до українського населення досить людяно, бо дозволяло носити українській міліції зброю і пускало українських полонених додому та роздавало здобуті харчеві припаси утікачам чи евакуованим з фронту. Наскільки можна було орієнтуватись, то так було, що до 21. вересня самі німці не знали, що їм прийдеться відступати за Сян. Щойно рано 21. вересня оголосили, що відходять за Сян, а хто з людности хоче відійти, може з ними йти на захід. Сталося це тоді, коли як собі люди говорили, німці повинні були зо стратеґічних оглядів зачати атаку на Львів. Українські міліції з сусідніх сіл сподівалися, що нмці не захочуть захоплювати міста для себе, тому готовились до походу на Львів, щоб там допомогти встановити українську владу.

Якеж було страшне розчарування серед галицьких українців, коли виявилося, що це наші найбільші вороги, большевики, займають цілу східню Галичину, аж по Сян. Безмежна розпука малювалася в очах українських громадян. Жіноцтво голосно плакало, міліціянти стискали кріси в руках і були готові до боротьби з большевиками. Одначе не було ніякого приказу ні від кого, чи зачати боротьбу.

Ніяке перо не всилі описати розпуки українських свідомих селян, що очима, повними тривоги й плачу за майбутнє, гляділи, як суне большевицька навала.

Під советською владою.

Большевицькі війська ввійшли до Львова 22. вересня. Це були монгольські дивізії, обдерті, ріжно одягнені. На головах мали преріжні шапки. Але узброєні були добре. Їх вигляд, скісні очі й вишкірені зуби ширили паніку серед населення Львова. Першим їх ділом було — розбивання шинків і таки добре понапивались. Найскоріше зорієнтувались у новій ситуації львівські жиди. Вони скоро подбали про червоні прапори й опаски, потворили свою міліцію й гучно витали большевиків. Поставили сторожів коло жидівських крамниць і не давали їх грабити. Зате українські та польські крамниці грабили як большевики так і міське шумовиння. Змісця большевики арештували та розстріляли яких 800 осіб, у тому багато українців. Між іншими розстріляли на вулиці трьох українських оо. редемптористів. Польські студенти (переважно ендеки) уладили велику маніфестацію з червоними прапорами, з окликами в честь большевиків. Взагалі поляки, навіть ендеки, поробилися за ніч великими большевиками, щоб тільки врятувати себе. А українців вигублювано, на доноси, як „фашистів".

До Львова приїхав „сам" Хрущов, ґенеральний секретар комуністичної партії Советської України, щоб зорґанізувати советську владу.

Львів дуже багато потерпів за 3 тижні війни. Ледви чи вернеться до нормального стану, якщо взагалі можна говорити про якесь нормальне життя під большевиками.

В селі Черниця над Дністром дня 24. вересня приїхав большевицький комісар самоходом і недалеко церкви виголосив промову. Між іншим сказав, щоб „не слухати байок попів". Запевнив, що будуть заведені колгоспи, а хто буде противитися, той буде знищений.

В селі Чижиків під Львовом арештували українського священика. До ґрупи наших хлопців, що стояли в Чижикові на вулиці, прийшов один большевик і спитав: „который з вас фашіст?" — Його „адютант", не-української нації, вказав пальцем на одного з присутніх, а большевик його змісця застрілив.

Ось таке й багато подібного оповідали українські втікачі, яким пощастило втекти зпід большевиків.

В Тернополі большевики розстріляли 6 українських діячів. Скрізь почали заводити „совети" і вести протирелігійну акцію, щоб таким чином „унічтожать буржуазію".

До Перемишля прибули 24. вересня перші українські втікачі з цілої Західньої України. Між ними були зо Львова голова УНДО В. Мудрий, провідник ФНЕ Д. Паліїв, д-р Р. Дашкевич, голова Лугової Орґанізації, ґен. Павленко (молодший), ред. І. Кедрин-Рудницький („Діло"), ред. Гр. Стецюк („Наш Прапор"), ред. Б. Катамай („Укр. Вісті"), ред. І. Дурбак, („Христос Наша Сила"), ред. Б. Левицький („Нове Село"), ред. Р. Паладійчук і Кунанець („Дешева Книжка"), В. Рудко, В. Лопушанський, Я. Старух, Ст. Арсенич, м-р Луцький, арт. маляр В. Дядинюк, полк. Кузьмінський, інж. Трохименко, інж. Крохмалюк, інж. З. Книш, кілька священиків, бувший старшина У. Г. А., о. М. Вояковський, о. С. Кучабський, о. Д. Телішевський. У Кракові зібралося 27. вересня коло 50 українських еміґрантів, головно інтеліґентів, багато політичних вязнів. Пізніше прийшло ще кількасот сільських хлопців з Самбірщини, Яворівщини та Стрийщини. Повстав комітет, що урядує в студентській харчівні при вул. Баторія 10. З Перемишля українська інтеліґенція еміґрувала на Засяня.

Владики у Львові й Перемишлі остались на місці. В Ярославі урядує Преосв. Григорій Лакота, перемиський епископ помічник, який буде опікуватись українськими землями на захід від нової німецько-советської границі. Українські еміґранти з Західньої України стараються дістати змогу працювати між українським населенням на Лемківщині, частині східньої Галичини та Холмщині. Але чи це їм удасться — не знати.

Дальша доля українського народу в Західній Україні в Божих руках. Та після важкої проби, яку тепер переживає наш нарід, треба вірити, що таки недалекий уже час, коли великий український нарід запанує на всіх українських землях у Великій Українській Державі!

Іван Радієвич.

(Кінець).

„МОНСІНЬОР АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ"

Під таким заголовком містить французький політичний тижневик **„Л'Европ Нувель"** з 28-го листопаду ц. р. за підписом М. П. дуже теплу згадку, яку передаємо:

Двома наворотами в тих останніх часах було подано про зникнення чи знищення Монсіньора Шептицького. Ми дуже бажаємо, щоб ця вістка була неправдива. Правдиво сказавши, уніятський митрополит Львова, великий український прелат, не міг очікувати ласки з рук нових панів східньої Галичини. Та впродовж свойого довгого життя він був урятований від стільки вже небезпек, що колиб і тепер його побачили нагло живим у Римі чи Парижі, то тим його приятелі булиб цілком незаскочені.

Андрій Шептицький родився 25-го червня 1865 р. в Пшилбицях, в перемиській дієцезії, як нащадок знатної родини. Будучи ще дуже молодим, вступив до чину оо. василіян та зложив монаший обіт. Вибраний у 1899 станиславівським епископом, він уже наступного року був перенесений до Львова, де став митрополитом греко-католиків. Греко-католицька церква в Польщі, крім львівського архиепископства, має ще два епископства та понад три тисячі парохій. Всі вірні є українцями і, як усюди на сході, церква ця є нацією, якої шеф, одітий офіціяльно духовною гідністю, має великий вплив на політику.

Львівський митрополит не був людиною, що занедбувалаб цей подвійний обовязок. Гарячий католик та громадянин габсбурзької монархії, він проводив дуже активну боротьбу проти пропаґанди православного епископа Антона, яку цей вів між українцями на Волині на річ московського царя.

Коли вибухнула війна й москалі увійшли до Львова та в східню Галичину, першим кроком ґрафа Бебринського, який був іменований ґубернатором здобутого краю, було арештування митрополита Шептицького та вивезення його в глиб Росії. Митрополит був вязнем там аж до приходу уряду Керенського до влади.

На безнастанні домагання Ватикану та численних впливових українців Тимчасове Правительство увільнило митрополита та дало йому дозвіл виїхати до Риму.

Як тільки москалі опустили Галичину, Шептицький негайно вернувся до своєї митрополичої столиці. І знову стає активним. Митрополича палата знаходиться на узгірю цеї прекрасної катедри св. Юра, яку збудував предок митрополита, подібно як і він, василіянин та львівський епископ.

Пізніше я мав честь бути представлений йому в Римі. Він прибув, щоб узяти участь в працях конґресу, який мав на ціли зеднання двох церков, і також щоби представити Ватиканові справу українців, яких варшавський уряд трактував безпардонно. Мені пригадується дуже виразно оця велика фіґура енерґійного й доброзичливого великана. Маєстатична постава, правильні риси обличчя, з кучерявою бородою.

Він заговорив до мене чистою французькою мовою, в тоні поважнім, пізніше цілком лаґіднім. Мав він широкі політичні та релігійні пляни; злука церков була одним з тих плянів, а далі й упорядкування цілої східньої Европи.

Львівський митрополит мусів іще раз бути свідком, як його улюблене місто було наїхане та можливо й спалене москвинами. Ми не знаємо, яка доля його стрінула, але легко нам собі представити, якою сумною мусіла стати його душа, душа християнина та патріота.

ЗАҐАЗОВУЮТЬ МОЛОКО.

Деякі кораблі вже вживають заґазованого молока, бо таке молоко може остатися свіжим і тиждень-два. Щоб молоко не псувалося, запускають у нього ґазу кисня при малім тисненні. Кисень нешкідливий, і коли натиснути його в молоко, задержує його свіжим.

В. Будзиновський.

КНЯЖА ПЕЧАТЬ

(Небилиця).

(5)

Князь зайшов до Болехова і до свого замку ніким не помічений. Бачив його і балакав з ним отаман замку. Другої днини болехівці здивувалися, що князь Болех в замку і далі княжить. Його військо дістало приказ увязнених повстанцями ґвардистів увільнити, решту повтсанців, яка ще лишилася в гошівських лісах, розіґнати, провідників бунту арештувати.

Військо пішло, окружило гошівський ліс і повстанців, які там іще були, зігнано докупи. Отаманом війська був старий добряга, котрий непотрібного проливу крови не любив. Він проголосив:

— Воля князя така, що хто хоче жити з ним у згоді, може відійти до хати. Хто не хоче згоди, нехай стане передомною, щоби я приказав його зараз розстріляти, або повісити! Нехай сам вибере, як воліє вмерти!

З цеї ласки ніхто не хотів користати. Ніхто не хотів сказати, як волів би вмерти. Кожний погадав собі, що було би найліпше вмерти у себе дома в ліжку, проживши бодай одну сотню літ. Кожний похитав головою, відвернувся і пішов стежкою, що вела до його дому. Так то скінчилося те славне повстання проти лисини князя.

Посіпаки князя стали нишпорити по всіх закутинах, щоби вловити провідників бунту. Годі було знайти їх. Найбільше князь завзявся проти Петра Печера. Це тому, бо він раньше був отаманом княжої ґвардії і повстання викликав на те, щоби на князеві пімститися.

— Як спіймаєте його, — сказав князь, — то приведіть до мене! — Зараз при мені, без ніякого суду виберуть йому очі, злуплять з нього шкіру і відрубають голову. Княгиня також хоче дивитися на його муки.

Шість днів шукали і не знайшли. В народі розказували собі, що мабуть його батько, тепер уже святий, сховав сина внутрі скали. Тільки баби, що сплетні воліли, як святу правду, розказували, що Петра Печера мабуть сховала десь Параскевія, бо й вона щезла.

— Тільки злісний, і неначе сліпий батько Параскевії не бачив, що вона і Петро дуріють одно за одним! — казали баби. — Як її нема, то вона безпечно сидить з ним десь у якімсь неприступнім скритку.

В бабських сплетнях була правда. Знайшли обоє в старій гірській колибі. Князь з жінкою і ріжними вельможами сидів при столі обідаючи, коли його звістили, що Петро Печер спійманий разом з любкою і що їх обоє вже привели до замку.

— Буде з ним так, як я загрозив, посилаючи по нього моїх посіпаків. Мої гості нехай вибачать, що будуть мати таке прикре видовище. Та слово князя святе, погроза князя свята... Сюди його і його любку приставити до нас.

— Любка сама проситься, щоб її поставити перед князем, — сказав слуга. Каже, що має для князя якусь дуже важну вість. Мабуть про те, що ворохобники задумують далі робити.

Князь цілком непотрібно перепрошував своїх гостей. Такі видовища, як ось те, що тепер заповідалося, було для них розкішшю.

— Також усі кати нехай зараз прийдуть! — додав князь.

Варта привела Петра Печера і Параскевію Зашківну. Він, гордий, з очима, горіючими завзяттям і ненавистю. Вона, гарна... Бояри, що сиділи за столом, годі було знайти порівняння для її краси.

Зараз за вязнями стояв ряд катів. Один з канчуком. То був спеціяліст до побоїв. Другий був спеціялістом до вилуплювання очей. Далі коло нього стояв спеціяліст до луплення живцем шкіри. Четвертий стояв з топором, щоб живому чи мертвому, відрубати голову.

— Ти аж так забувся? — спитав князь Петра. — Ти, колишній отаман моєї ґвардії, моя підпора, підоймив руку проти мене?

Петро хотів дати відповідь, очевидно, не дуже ввічливу, та строгий погляд дівчини затулив йому уста. Підвела голову, глянула князеві в очи і промовила:

— Прошу позволити мені сказати слово.

— Хібаж я не знаю, що така, як ти, скаже мені? Будеш скімліти і благати, щоби я помилував вас.

Дівчина приступила ближче і відповіла:

— Скімліти не буду і благати не буду. Я лише прошу: даруйте нам волю!

— Гарна дівчино! Ти хіба божевільна, коли гадаєш, що таке мислиме.

Дівчина схилила соромно головку. Повела оком по зібраних навкруги стола і ще покірніше схилившися перед князем, на хвилину зсунула хусту зо своєї шиї.

На сніжнобілій шиї були чотири сині знаки.

Князь злегка спаленів і промовив до отамана замку:

— Випусти обоє! Вони вільні!

Всі гості посхоплювалися здивовані.

— Що сталося? — спитала княгиня. — Як ти міг зробити так?

— Вогонь гаситься водою, — відповів самодержець Болехівщини. Ти мабуть не зрозумієш цього, та таке потрібне для землі, для народу і для скріплення княжої влади.

— Що та дівка показала тобі? Що то було на її шиї? — княгиня перебила збентежена.

— Князь відповів трохи нерадо, трохи глумливо:

— Що це було? То була потайна печать болехівського князівства...

(Кінець)

ПЕРЕСТАВ ВОЮВАТИ

і вернувся в Америку відомий французький фільмовий актор Шарль Боєр. З ним його жінка.

-:- З ДНЯ -:-

ШКІДЛИВА КОНКУРЕНЦІЯ В РОБІТНИЧИХ РЯДАХ.

Еліот Рузвелт, син президента, виголосив недавно через радіо промову, в якій перестерігав орґанізоване робітництво, що коли його дві головні фракції, Американська Федерація Праці і Конґрес Промислових Орґанізацій, не погодяться, то воно готово втратити ті законні благодаті, які ухвалено в останніх роках у користь робітників в американськім конґресі. Правдоподібно він мав на увазі закон Вагнера, що змушує працедавців узнавати юнії та збірно з ними добиватись умов праці; закон про висоту годин праці і плат; пенсійний закон на випадок безробіття та старости і т. п.

Еліот Рузвелт нагадував робітникам, що закони не є вічні. Їх можна нині ухвалити, а завтра уневажнити і на їх місце інші ухвалити. Він також підкресляв, що коли робітництво в останніх роках добилось багато законних полекш, то тому, що воно мало орґанізовану силу. Коли робітництво шляхом внутрішних сварок цю силу розтринькає, то втратить те, що здобуло.

ЗАКИДИ В БІК РОБІТНИЦТВА.

Конкретні закиди, пороблені ним на адресу робітництва, приблизно такі: Джан Луіс, голова Конґресу Промислової Орґанізації, є „царем" у своїй фракції і робить те, що йому хочеться. В своїх домаганнях, звернених на адресу власників підприємств, він дуже аґресивний і жадає більше, ніж власники можуть дати. Водночас він непримирний супроти другої фракції орґанізованих робітників, Американської Федерації Праці, від якої він колись відколовсь і відтягнув інші юнії.

Внаслідок розколу тепер буває таке, що одна юнія, що належить до К. П. О., пікетує другу, що належить до А. Ф. П., і навпаки. Нераз члени тих обох фракцій себе нападають і турбують фізично. Це ослабляє їх зо середини, а в обличчі власників і цілої суспільности юнійний рух тратить на повазі. З черги це відтручує від юнійного руху також „професійних політиків", які йдуть з тими, що мають силу.

АҐРЕСИВНІСТЬ ДЖАНА ЛУІСА.

Джан Луіс і його фракція, на думку Еліота Рузвелта, є занадто аґресивні, себто хочуть від власників забагато. Дослівно про них Еліот каже: „Іншими словами, вони хочуть мати право зменшувати видатність праці, або збільшувати продукцію так, як це їм до вподоби; а також хочуть говорити компанії, хто є добрим чоловіком, а хто лихим. Вони також хочуть змусити компанію, щоб вона відтягала від робітничих плат юнійні вкладки. Колиб це їм удалось осягнути, то тим вони відразу зробилиб компанію своїм аґентом-колектором, а водночас осягнулиб контролю над загальною продукцією цілого краю".

СЕРЕДНЯ ДОРОГА.

Робітники повинні домагатись найкращих умов праці від власників фабрик, а також повинні вимагати від цілої суспільности пошани до праці. Нація, яка не гордить робітником, навіть коли він має чорні руки, дібеться високого рівня життя, сталости і безпеки своїх прибутків та загального вдоволення. Нація, яка не шанує чорної робітничої руки й славословить галапасів, що вміють чуже поживкувати, а свого витворити не вміють, зійде з історії так, як на наших очах деякі вже зійшли.

Та водночас робітники не повинні піддаватись перевертній радикально-соціялістичній і комуністичній аґітації, яка за продуктивних „робітників" уважає лиш чорноробів, позбавлених власности, а відсуває від цеї почесної назви всіх тих, що мають капітал, мають підприємства і працюють у той спосіб, що інших орґанізують і дають їм працю; замісць безпосередньо вживати своїх мязів чи інтелекту в творенні чогось, вони своєю підприємчивістю інших заставляють творити.

ВЗАЄМНЕ ЗРОЗУМІННЯ.

Суспільний устрій може успішно працювати лише тоді, коли кожна праця буде як слід пошанована. Не лише того, що возить тачки і шуфлею кидає землю, але і того, що своєю підприємчивістю довів до того, що дана будова могла розпочатись; не лише того, що стоїть біля машини в фабриці, але й того, що промишляє, якби фабрику вдержати в русі, якби здобути для неї ринки збуту, якби розбудувати її, щоби більше робітників знайшло в ній заняття, щоб можна було занятим піднести плати.

Як буде взаємна пошана до всіх тих, що працюють, то хоч поодинокі суспільні кляси будуть боротись між собою за вищий пайок із загально національного добра, то всетаки вони відчують, коли ту боротьбу треба припинити, чи злагіднити, щоб вона не стала нищильною. Колиж не буде тої пошани, то та клясова боротьба прибере такі форми, що наступить потрясення, далі занепад усього промислу, обнижка життєвого рівня і нужда. А та нужда, зновуж таки, появиться в першу чергу не серед тих, що підприємчиві, тільки серед тих, що знають лише чорну роботу!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Гостинний виступ української співачки.

На днях приїжджає до Дітройту українська співачка, пані Ольга Лепкова, і за стараннням філії Союзу Українок дає оперовий концерт в неділю, 3-го грудня пополудні, в авдиторії Музею Штуки.

Украніська преса в Америці переповнена прихильною критикою про нашу співачку. Тому і ми ожидаємо нетерпеливо приїзду дорогої гості. Бо в останніх часах наше громадянство набирає смаку у співі і музиці, а це завдяки добре вишколеним співакам і музикам, що опинились між нами в Америці. Не в тім річ, що вони опинились тут у чужій для них стороні, а в тім, щоб ми, українці, зробили їм належне місце в себе, щоб не втратили ми їх в американському житейському морю. Українці в Америці ніколи не думали про те, щоб створити якісь фонди і за них виховати співака або співачку.

Така ідея, і заявлялась, то не принялась, і тому ми в Америці не видали з себе ані одної співачки чи співака, крім деяких спосібних аматорських сил. Ось і тому приїзд наших співаків і музик є для нас прямо „божим даром".

Співак, співачка, музика чи дириґент, це наші культурні надбання, це наші мистецькі багатства. Це ті самоцвіти, що кидають сайво на нашу сіру буденщину, що будять у душі людини найкращі почування і витискають найщирішу сльозу, причаровану співом рідних пісень.

На цьому місці хочу сказати, що тим разом філія Союзу Українок мала щасливу думку у виборі своєї праці, влаштовуючи цей концерт і даючи нагоду нашому громадянству пізнати і почути українську артистку.

Тому скористаймо з нагоди приїзду пані Ольги Лепкової й привитаймо її сердечно на гостиннім концерті 3-го грудня в авдиторії „Арт Мюзеум".

Ю. М. Ш.

—o—

БРУКЛИН, Н. И.

Виступ української співачки Ольги Лепкової. Культурна праця нашої молоді. Централізація українського життя в Національному Домі.

Читаємо в нашій пресі, як то деякі наші громади, між іншими і Ню Йорк, нарікають, що не мають свойого власного приміщення, Народнього Дому.

Наша українська громада щасливіша під дим оглядом, бо від кількох місяців маємо власний Національний Дім при вул. 214-216 Гренд.

З відкриттям власної домівки наше культурне й мистецьке життя поплило ширшим, як перед тим, руслом. І про це хочемо сказати, бо це дуже відрадне явище.

Гостинний виступ Ольги Лепкової.

В неділю, 19-го листопаду, заходом управи Українського Національного Дому відбувся гостинний концерт відомої української оперової співачки, пані Ольги Лепкової. Наша співачка виступила з дуже добірною програмою, якої певно ніколи ще не чула наша громада, бо звичайно у нас співаються головно тільки народні пісні, звичаєві та побутові, а після війни ще й стрілецькі.

Пані Ольга Лепкова співала зо свого репертуару такі відомі композиції як „Думи", „Мені однаково" (Лисенка), „Купало" (А. Вахняни на), „Тайна" (Людкевича), „Розвійтеся з вітром" (Степового) та твори чужих композиторів, таких як Брамс, Чайковський, Мусорґський та Маскані. Співала наша співачка так інтеліґентно й артистично, що наша публика була справді очарована. Присутня молодь побачила, що українська мистецька культура дуже багата, що вона має гарних людей, справжніх мистців слова й музики, що несуть славу нашої пісні по цілому світі.

І до таких артистів належить Ольга Лепкова. Українське громадянство повинно з усіх сил піддержати молоду нашу співачку, бо вона вповні заслугує на це. Кожна громада повинна обовязково запросити О. Лепкову на гостинний виступ до себе, щоб дати нагоду всім українцям, як теж чужинцям, почути нову українську талановиту співачку.

Хоч концерт був підготовлений у дуже короткому часі, проте Ольгу Лепкову прийшли послухати понад двіста слухачів. Акомпаніювала їй відома наша пяністка, пані Ольга Ляхович. Вона вміло та по фаховому держала фортепіяновий супровід.

Голова Українського Національного Дому, наш діяч п. Юліян Павчак, перед концертом та по концерті промовив кілька коротких слів, представляючи нашій публиці Ольгу Лепкову та вказуючи, яку в нас велику ролю відграє українське мистецтво.

Наша молодь горнеться до праці.

В Українському Національному Домі гуртуються всі національні орґанізації, як відділ Союзу Українок Америки, відділ 43-тий Орґанізації Державного Відродження України та передвсім молодечі орґанізації.

Хлопці зорґанізовані в клюбі „Молода Україна", а дівчата в клюбі „Дочки України". Існує теж клюб танцюристів. Старанням всіх цих молодечих орґанізацій влаштовується ріжні вистави та імпрези, з яких дохід дуже часто призначується на користь наших визвольних змагань чи пропаґандно-освідомлюючої праці.

Молодь доростає, тому цікавиться всіми проблемами старшої ґенерації, місцевими потребами, як також справами, звязаними з визволенням України. Тому вже тепер плянується цілу низку викладів по українськи й англійськи для нашої молоді з обсягу історії, літератури та визвольних змагань українського народу.

На докладчиків плянується запросити наших провідних діячів, якіб у вільних хвилинах могли дати лекції в Українському Національному Домі.

Розуміється, молодь хоче знати все про Україну, тому читає радо анґлійські додатки українських ґазет, як „Юкрейніен Віклі" та „Україну", не говорячи вже про місячник англійською мовою, „Тризуб", який стає незаступною лектурою нашої молоді.

Родичі, які розуміють вагу такого національного виховання, заохочують своїх дітей до праці в користь нашої справи, до читання літератури про Україну та пропаґування справедливої української справи серед американців.

Віримо, що з такої праці вийде гарний овоч, і дай Боже, щоб так сталося, щоб українська бруклинська громада стала зразковою для всіх.

Невтомні працівники на народній ниві.

Як по всіх наших громадах, так і в нас уся національна робота ведеться за почином кількох одиниць, які присвячують усе, вільний час, свій труд та гроші. Нема нераз ні одного підприємства, до якого вони не приложилиб своїх рук.

За це вони не хочуть ні заплати ні почестей, бо знають, що за народню роботу ніколи ніхто не „нагороджає", а нераз іще критики дістанеться чимало.

До тих піонірів треба зачислити Ю. Павчака, старого та заслуженого діяча, невтомних П. Дубовецького, М. Цибрівського, М. Кота, П. Малицького, М. Баглая, П. Пелеха, діяча і вчителя В. Савіцького й інших.

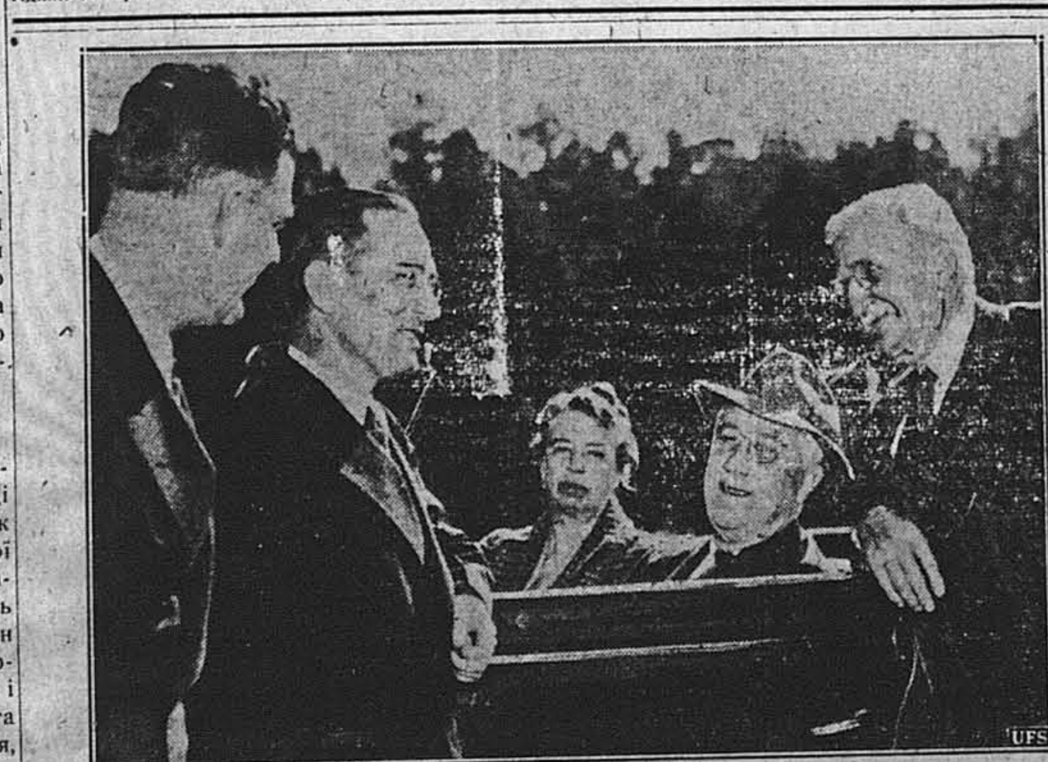
На окрему згадку заслуговує наш молодий адвокат п. І. Робертс, який бере дуже активну участь у нашому житті. О. совітник А. Лотович також помагає нашій праці, а своїми радами та заввагами значно улекшує працю в громаді.

Віримо, що зимою наша праця ще більше оживе. Погані вісті, які надходять з Европи, цілком не зневірюють наших людей; вони свідомі, що ні Сталін, ні Гітлер ані також Ридз-Сміґли чи Сікорскі не принесуть добра українському народові, бо всі вони хочуть його тільки поневолити. Тому тільки власна українська держава забезпечить права українців, і для здобуття цеї держави бруклинські українці, як передтим, дальше будуть працювати.

Громадянин.

ВКУШЕННЯ ТАРАНТУЛИ НЕ СМЕРТЕЛЬНЕ.

Виробився погляд між людьми, що від укушення павука, що називається тарантула, можна затруїтись і навіть умерти. Одначе найновіші досліди показують, що вкушення тарантули тільки трошки отруйне, але не смертельне.

ПРЕЗИДЕНТ У ДЖОРДЖІЇ.

Підчас своїх ферій у Джорджії президент Рузвелт відбув низку важних політичних конференцій, між іншим у справі конвенції Демократичної Партії в 1940. р.

ПОВІДОМЛЕННЯ

—: про :—

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ВІДДІЛУ 383 У. Н. СОЮЗУ В БРИДЖПОРТ, ПА.

:—::—: які відбудуться :—::—:

В СУБОТУ, 2. ГРУДНЯ (DECEMBER 2, 1939)

в годині 6:30 ввечір

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 494. FORD STREET, BRIDGEPORT, PA.

На ці збори повинні прибути всі члени відділу. Запрошується родичів, щоби привели на збори також своїх дітей. На зборах буде присутній **орґанізатор В. Загаевич**, який розкаже про такі справи, що є важні для кожного члена.

Йосиф Муць, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ, А СИЛАМИ АМАТ. КРУЖКА В БАЙОН, Н. ДЖ.

відіграється дуже гарне та повчаюче представлення

УКРАДЕНЕ ЩАСТЯ

драма в 5 діях Івана Франка

В НЕДІЛЮ, 3. ГРУДНЯ (DECEMBER 3, 1939)

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРК. ГАЛІ, 675 SO. 19th ST., NEWARK, N. J.

Початок у 5:30 попол. Вступ тільки 35 ц. — Реж. **Й. Буката.**

Представлення „Украдене Щастя", написане найбільшим нашим письменником і поетом д-ром Іваном Франком, взяте з правдивого укр. нар. життя. Тож не оминіть так важної нагоди бачити це представлення. **Комітет.**

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

АЛЕНТАВН, ПА.

З ювилею на народню ціль.

День 22-го жовтня 1939 р. буде на довго милим та дорогим споминном для гром. Паращаків з Ветлегем, Па., бо того дня приятелі й знайомі з Філядельфії, Честер, Па., як також з Алентавн зробили їм несподівану гостину в салі парохіяльній в Алентавн з нагоди їхнього 25-літнього ювилею подружого життя.

Гром. Паращуки тішаться загальною пошаною і любовю серед приятелів та знайомих громадян алентавнської парохії. Від часу свого замешкання в Ветлегем, Па., живо та щиро інтересуються справами народніми й церковними. Тому приятелі та знайомі не жалували труду, а приїхали до Алентавну, щоб їхне примірне 25-ліття подружого життя упримнити словами щирих побажань та дарунками.

Гром. Паращуки про те приняття зовсім нічого не знали. Якеж було їх здивування, коли впроваджено їх до салі і вони побачили перед собою своїх щирих приятелів і численно зібраних знайомих. Столи стояли удекоровані цвітами та стравами. Музика грала весільного марша, а з рядів виступила свашка, пані Анна Федорчак, з хлібом і сіллю й щирими словами та привитала ювилятів з нагоди їх ювилею. В імені всіх гостей, як також парохії привитав ювилятів о. парох И. Филима.

В часі обіду тостмайстер від себе побажав ювилятам, щоб вони й на дальше так щиро й непохитно працювали для української справи. Також покликував інших гостей до слова, а всі вони висказували свою радість та складали щирі побажання ювилятам враз з дарунками.

Попрошений іще раз до слова, о. парох у своїх щирих словах пригадав ювилятам на Рідний Край, їхне село та рідних.

Покликаний до слова сам ювилят, зворушений до глибини серця, подякував від себе й дружини за ту милу несподіванку, яка на все лишиться милим споминном. „Похвал і признань собі не бажаємо", говорив ювилят, „бо ми України діти й коли вкладаємо яку працю, то робимо те, що повинен кожний українець робити: з почуття обовязку". Серед співу та розмов продовжалась гостина. Вкінці відізвався знову п. М. Рубаш і завізвав, щоб з нагоди цього ювилею зібрані зложили свої жертви на подреби Рідного Краю, як також на потреби місцевої церкви, що її тепер малюють.

Гості радо приняли пропозицію й зложили на Рідний край $18.25, а на малювання церкви $14.80.

Зложили: Максим і Параска Паращак $5; А. Тоганчин $2; по $1: Н. Кубаш, о. Филима, І. Куриця, Г. Марущак, А. Птацинський, І. Панько, В. і Катерина Бобак, М. Єдинак; по 50 ц.: А. Федороф, В. Кіщак, С. Міштурак І. Зазворський, Н. Паращак, І. Паращак; П. Владика 25 ц. — Разом $18.25.

Микола Антонюк.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З забави на Рідну Школу.

З нагоди 35-літньої річниці подружого життя гром. Стахових у неділю, 29 жовтня 1939, відбулась родинна забава. Ювилят Павло Стахів є предсідником бр. св. Володимира, відділ 130 У. Н. Союзу. Контрольор Дмитро Шагай привитав ювилятів щирим побажанням і вручив їм гарну памятку від братства. Секретар тогож відділу, Коваль, передав ювилятам тогож відділу щирі побажання від головного предсідника У. Н. Союзу і пояснив ювилятам і зібраним гостям апель у „Свободі" в справі помочи школі та дітям карпато-українських збігців. Зібрано 26 долярів і 65 центів: Жертвували по $2: обоє ювилятн, Г. і Марія Волочиневські; по $1: обоє Шагаі, П. Малець, обоє Ковалі, обоє Підгайні, обоє Горішні, Барнет Коген, обоє Козуляки, обоє Тинецькі, М. Тинецький, Гороховський, Дж. Серпіко, Т. Крицький, П. і Анастасія Вуйків, К. і М. Ґураль, обоє Стешини; М. Мишка, М. Тинецька; М. Шевчук 55 ц.; по 50 ц.: Анна Джемрос, Г. Данилюк, Антошків, М. Підгайний, Заплацінська; дрібними жертвами $2.50..

За згодою жертводавців $6.65 вислано на радіопрограму, а $20 через „Обєднання" на вище згадану ціль.

М. Коваль.

ПАЛМЕРТОН, ПА.

В НЕДІЛЮ, 3. ГРУДНЯ (DECEMBER 3, 1939)

відбудеться

К-О-Н-Ц-Е-Р-Т

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛ. ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА.

Початок у годині 4. пополудні. — Вступ вільний.

Церковний хор під проводом **п. М. Процака.** Бесідники: **проф. Григорій Герман** з Вілкс-Бері, Па., і **о. Я. Бойків** з Мекаду, Па. **Церковний Комітет.**

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА

В-І-Д-Ч-И-Т

В НЕДІЛЮ, 3. ГРУДНЯ (DECEMBER 3, 1939)

в 7. годині ввечір

В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСВ. ЦЕРКВИ, 47 BEACON ST.,

п. ЛУКА СТАНДРЕТ виголосить перший із двох відчитів на тему:

ЩО ТАКЕ УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ?

Будуть це науково-популярні виклади, з яких скористають усі, що шукають ясної відповіді на вище поставлене питання. Щоби зрозуміти другий відчит, треба бути на першому. На відчити закликаємо і прихильників і противників українського націоналізму. По відчиті можна буде ставити питання. *Комітет.*

І ЩУРІ ХОРІЮТЬ НА ДИТЯЧИЙ ПАРАЛІЖ.

Федеральна Служба Публичного Здоровля у Вашингтоні ствердила, що щур може занедужати на дитячий параліж.

Відкриття має величезне значіння для медицини. Поперше, це відкриття показує на спосіб поширювання цеї небезпечної недуги. Подруге, вчені можуть уживати тепер щурів при шуканні ліку на неї.

ЗА ТЕЛЯ ВІДДАЛА КОРОВУ

Пані Маріянна Бейкер з Шорт Гилс, Ню Джерзі, була засуджена на 3 доляри карі за те, що їхала зо скорістю 30 миль на годину по дорозі, на котрій закон дозволяє їхати не більше як 25 миль на годину. Вона вважала присуд несправедливим, кажучи, що закон приписує лише розумну їзду. Вона внесла до вищих судів спротив, котрого кошти виносили 300 долярів. Вищий суд відкинув спротив.

СЕРЕД ЛЮБКІВ

У кімнаті Лоіси Джін Ванорсдел, студентки Колорадської Стейтової Колеґії, постріленo небезпечно Волтера Бода Лайонса, відомого 21-літнього грача з колеґіяльної футболової дружини. Куля попала йому в груди один цаль від серця. Його стан критичний.

Розслід поліції переконав її, що тут не було намаганого самогубства.

Дівчина, котра, кажуть, любилася з Лайонсом і котра одинока була в кімнаті в часі події, дістала на допитах поліції гістеричного нападу й поліція була примушена відложити допити на пізніше.

НОВИНА НОВИНА

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ НАРОДНОГО ЦЕНТРА „ДРАМАТИЧНИЙ ГУРТОК" відіграє прекрасну комедію на 5. дій п. н.:

„СКУПАР"

В НЕДІЛЮ, 3. ГРУДНЯ 1939.

В ГАЛІ НАРОДНОГО ЦЕНТРА, 160 Мерсер ул., Джерзі Сіті, Н. Дж.

Початок у 6. годині вечером.

Вступ 35 центів.

Комедія „Скупар" яскраво зображує, як живуть, кохаються і женяться скупарі, а таке цікаво всякому побачити. Тому ми й запрошуємо всю українську громаду, прибути на цю веселу комедію. Всіх запрошує **Комітет.**

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

РАДІО-ПРОГРАМА.

В НАСТУПНУ ПЯТНИЦЮ, 1. ГРУДНЯ ц. р. виступить хор ім. М. С. Гайворонського на стації W.W.S.W. в Пітсбурґ, Па., під проводом д. Мирослава Желіховського, в год. 9:45 вечером. Просимо шановних слухачів накрутити радіо на повище згадану стацію і слухати дійсно артистичного співу, в якім виступає виключно тут роджена молодь.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Річний мітинг Бр. св. Василія, від. 168., відбудеться в неділю, 3. грудня 1939., в годині 3. сполудня, в гали У. Н. Дому, 760 Стейт Ст. Обовязком кожного члена прибути на мітинг і начас, щоб почути звіту урядників за 1939. рік, як також справоздання провірної комісії. Не явившийся член підлягає карі, котра є встановлена членами в братськім статуті. Уряд звертається до вас, шановні члени, з тим упімненням, щоби по зможности старайтеся вирівняти довги, щоб на наступний рік 1940. ті урядники, котрих виберете, не мали з вами непорозуміння, як часами трапляється. Прийдіть всі, бо мусите вибрати уряд на 1940. рік. — Гр. Дячишин, предс.; Гр. Бабин, кас.; П. Маник, секр., 426 Wagner Ave., Perth Amboy, N. J.

ОЛИФАНТ, ПА. Річні збори Бр. Івана Хрестителя, від. 403, відбудуться в неділю, 3. грудня, в Шкільній Гали, в 12:30 вполудне. Проситься, щоби кожний член явився на зборах і вирівняв свої місячні вкладки. Буде також вибір нового уряду на 1940. рік. — А. Тарас, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Річний мітинг Тов. Запорозька Січ, від. 388., відбудеться в неділю, 3. грудня, в годині 2. по обіді, в гали У. Н. Дому, 4. і Вард ул. Кожний член повинен явитися на тім мітингу, бо буде справодзання контрольорів за 11 місяців. Послухаєте, яка робота йшла в нашім відділі за рік 1939. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. Отже взиваємо всіх прибути на мітинг, бо ще маємо більше дуже важних справ до полагодження на тім ірчвім мітингу. — Петро Гливяк, предс.; Іван Михальцевич, кас.; Йосиф Бриніґілевич, секр.

ЦЕРКОВНІ ВІДПРАВИ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКА ЦЕРКВА СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА
на 7. вулиці, на розі 3. Евені в НЮ ЙОРКУ

подає до відома всім громадянам міста Ню Йорку та околиці, що в **ПЯТНИЦЮ, 1. ГРУДНЯ** зачнуться в них

МІСІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

і будуть продовжуватися аж до 10. ГРУДНЯ 1939.

Богослуження в неділі в годині 9:30 рано і в 7:30 вечором, а в будні дні в годині 7:30 веч.

Будуть спеціяльні проповіді слова Божого, **хор** та церковна орхестра.

До участи просять усіх без ріжниці віроісповідання та народности. 279,80

МОЗОК У НОЧІ ЛЕКШИЙ.

Коли людина в ночі спить, то мозок її лекший, як у день. А чому? Тому, що в ночі, під час спання, менше крови допливає до мізку. Значить, що мозок у день тому тяжчий, що має в собі більше крови.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(30)

Побоювання Тарзана скоро вповні оправдались. Показались правильними також його припущення, що мусить бути якась інша небезпека попереду них, коли дикуни заперестали за ними дальшу нагінку. Наші подорожні тепер почули попереду себе страшний шум, що походив від якогось водопаду. До нього тепер гнався їх човен.

„Ми женемось досить скоро смерті просто в пащеку", завважив стурбовано француз. „Попробуймо щастя і стараймось добитись ось до того місця, при березі", завважив Тарзан і додав: „Усі до весел!" Усі вони цілою силою натискали на весла, та успіх був малий. Втім вони завважили малий гребінь вистаючих з води каменів.

„Уважно"! — промовив майор Буртон, „щоб ми не розбились на тих каменях, ніж їх зовсім проминули. Розбившись на них, ми всетаки матимемо малу нагоду викарапкатись на беріг". Та немов їм наперекір вода відносила човен від тих каменів.

„Ми проминаємо ті камені", з острахом закричала Дженета, так, начеб інші того не бачили. „Гребіть, гребіть що сили! Ваше життя від того залежить!" — кричав Тарзан. Пері, бідачисько, налягав на своє весло, скільки лиш було в нього сили. Але тої сили видно було забагато, бо в тім критичнім моменті зломилось його весло.